

Parlamentul
Republicii Moldova

267-01 nr. 239
10 iunie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr.155 din 23.05.2024)

În conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și ale art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, examinând proiectul de lege menționat în titlu, Direcția generală juridică expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, adoptarea cărora ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel în concordanță cu prevederile art. 66 și art.72 din Constituție.

3. Potrivit notei informative, scopul proiectului examinat constă în susținerea producătorilor autohtoni de mărfuri, bunuri și servicii. Astfel, se propune majorarea fondului de subvenționare a agriculturii pentru anul 2024 de la 1,6 miliarde lei la 3 miliarde lei, instituirea bunelor practici în relația furnizor-comerciant în domeniul produselor alimentare și acordarea priorității companiilor autohtone în procesul desfășurării licitațiilor publice.

4. În altă ordine de idei, menționăm despre necesitatea respectării procedurilor obligatorii ale activității de legiferare. Reamintim că, art.131 alin.(4) din Constituție consacră obligativitatea existenței acceptului prealabil al Guvernului în privința propunerilor legislative care implică majorarea sau reducerea cheltuielilor, veniturilor sau împrumuturilor drept ca o condiție imperativă, de la care nu poate deroga legislativul.

Nerespectarea acestui aspect în procesul legislativ, constituie o încălcare a procedurii stabilite de Constituție în materie de legiferare în domeniul bugetar. Așadar, întru respectarea prevederilor constituționale, a art.58 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului, precum și a Hotărârii Curții Constituționale nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, proiectul de lege va putea fi adoptat doar în condițiile în care va fi acceptat de Guvern.

În același context, art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova prevede că, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. Astfel, norma respectivă instituie regula strictă privind legiferarea cheltuielilor bugetare doar cu condiția identificării surselor de finanțare necesare.

Reținem că, aspectul financiar al proiectului de lege nu este fundamentat și nu este descris impactul economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor necesare pentru implementarea prevederilor proiectului. Prin urmare, Nota informativă a proiectului de lege nu este întocmită conform cerințelor art.30 și cele cuprinse în anexa nr.1 din Legea nr.100/2017.

II. Privitor la conținutul proiectului de lege și respectarea normelor de tehnică legislativă

1. Cu referire la denumirea proiectului de act normativ, relevăm că acesta urmează a fi redenumit în „**Lege pentru modificarea unor acte normative**”, or, potrivit art.62 din Legea nr.100/2017 modificarea actului normativ *constă în schimbarea oficială a textului actului,[...] realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text.*

2. De asemenea, potrivit procedurilor de tehnică legislativă, dacă se modifică mai multe acte normative, modificările se expun, de regulă, în ordinea cronologică a datei adoptării actelor normative modificate.

3. Suplimentar, menționăm că, trimiterea la actul normativ se expune conform modelului: tipul actului (lege, hotărâre, etc.), numărul, ca element de identificare, anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis și denumirea actului normative. Numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii se redau despărțite printr-o bară oblică – de exemplu: „Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior”, „Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418/2023”.

4. De asemenea, reiterăm faptul că, potrivit prevederilor Legii nr.100/2017 elementul structural de bază al legilor este articolul care poate fi divizat în alineate. Prin urmare, la art. II din proiect, pct.1, cuvântul „*puncte*” urmează a se substitui cu cuvântul „*alineate*”.

5. Totodată, atragem atenție asupra faptului că art.21¹ din Legea nr.231/2010 a fost abrogat prin Legea nr.250/2022 (în vigoare din

26.02.2023). Așadar, modificările propuse la **art. II** nu pot fi înserate în art.21¹, or, în conformitate cu art.62 alin.(3) din Legea nr.100/2017 *în cazul în care se abrogă integral textul unei părți, cărți, unui titlu, capitol, unei secțiuni, subsecțiuni, unui paragraf, punct, articol, alineat, subpunct, unei litere sau al diviziunii acesteia, numărul sau litera cu care este însemnat elementul respectiv nu se atribuie altor elemente structurale din șirul dat.*

6. Cu referire la **art. III** din proiect, atenționăm că, reglementările propuse sunt în contradicție cu art.11 alin. (1) din Legea concurenței nr.183/2012, care expres dispune că "este interzisă folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziții dominante deținute pe piața relevantă...". Subsidiar, potrivit art.12 alin.(2) din legea citată, *sunt interzise orice acțiuni sau inacțiuni ale autorităților publice care restrâng, împiedică sau denaturează concurența, precum limitarea drepturilor întreprinderilor de procurare ori comercializare, stabilirea de condiții discriminatorii sau acordarea de privilegii pentru activitatea întreprinderilor, ș.a.*

7. În altă ordine de idei, subliniem despre obligativitatea redactării textului în sensul uniformizării terminologiei utilizate, or, potrivit art.54 alin.(1) literele a) și c) din Legea nr.100/2017, *textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română (...) cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație, iar terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi.*

Fără a diminua importanța propunerii legislative, în condițiile expuse în prezentul aviz, relevăm că asupra aspectelor de oportunitate a promovării și adoptării proiectului de lege urmează să se pronunțe Parlamentul în ședința plenară, ținându-se cont de obiecțiile invocate.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală